

NÉMETÚJVÁR ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

— Előfizetési árak: —
Negyedévre 2 korona. — Félévre 4 korona.
Egész évre 8 kor. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetések és Nyilterek díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:
Dr. J. CSAPLOVICS ELEMÉR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Németújvár,
25. sz. — Laptulajdonos: Bartunek Béla, hova
az előfizetési és hirdetési díjak küldendők
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Egy esztendő.

Németújvár, 1914. augusztus 2

Lezajlott az első esztendő és ma jubilál a „Németújvár és Vidéke“. Elmullott egy esztendő és lapunk e rövid multjára büszkén, örömmel tekint vissza.

Egy évvel ezelőtt 1913. augusztus hó harmadikán látott napvilágot lapunk legelső példánya. Bevalljuk, akkor a kételkedés inkább vett erőt rajtunk, mint a remény, de ez a tudat, hogy évtizedek mulasztását akartuk pótolni, annak érzete, hogy csak a jót és igazságot szolgáljuk — napról-napra erősbitette munkakedvünket.

Az a szíves pártolás és jóindulat, mellyel elhalmozta lapunkat járasunk közönsége, megerősítette reményünket lapunk jövője iránt.

Egy esztendő mulott el és lapunk fehéren lobogtatja azt a zászlót, melyet kezébe vett.

Egy esztendő zajlott le és mi most is csak azt írhatjuk, amit első számunkban írtunk.

A „Németújvár és Vidéke“ megindításával, úgy véljük, régi óhajoknak és kívánságoknak tettünk eleget. Egy lapnak hiányát éreztünk kellett mindenkinek, ki a közért lelkesedni tud, a közérdekért küzdeni akar és a közérdeket értékelni tudja. Egy lapnak megindítása már égetően sürgős is volt, mert megyénk minden járásában fennáll egy társadalmi lap, csak ép a történelmi nevezetességű németújváriban nem. Pedig itt egy lapnak nemcsak a nemes szórakoztatás, hanem még ennél is nemesebb és magasabb célja lehetett volna a multban és van ma is.

E járásban, hol derék polgártársaink nagyjából németajkuak, egy magyaryelvű lap a magyarság terjesztése, a hazafias érzelmek ápolása terén nagy és nemes hivatást tölthet be és nagy feladatot oldhat meg.

Lapunk nem kecsgetti a kedves olvasó és érdeklődő közönséget hiu reményekkel és ígéretekkel. Nem. De igenis azt a leghatározottabban ígérjük, hogy hazafias érzés ápolása és terjesztése, a kedves olvasóközönség szórakoztatására tölünk telhetőleg, sőt

erőnk teljes megfeszítésével s igénybevételével fogunk törekedni; a közérdekért, a közérdekért pedig egy percre sem szününk meg küzdeni.

Programunk egyszerű, világos: minden közhasznú munkának, kulturális, humánus törekvésnek teljes erőnk-ből való felkarolása. Félre téve minden személyeskedést oda fogunk törekedni, hogy szóvá tegyünk mindent mi jogtalan, törvénytelen és méltánytalan; minden szóvá tenni, a mi nézetünk szerint jelenleg helytelen, káros és a mit a jövőre üdvösnek, hasznosnak vélünk.

Nyitva áll lapunk mindenki előtt és óhajunk teljesül. ha e járás minden lakója lapunkat a saját maga lapjának tekinti, mely az ő érdekeiért és így a közérdekért küzd. Óhajunk teljesül, ha e járás minden lakója meg lesz győződve arról, hogy e lap ő miatta van, hogy ő már nem elhagyott, mert ez a lap a hatalom, mely őt minden jogtalan támadással szemben oltalmába veszi, érdekében harcol és mindenestre győz is, mert mi csak az igazságos, tisztességes és jogos érdekeket

BETYÁR-DAL.

Fakó lovam, van még idő, ne siess hát oly nagyon! Hisz tudod jól, fáj szívemnek, hogy e tájat elhagynom. Csak még egyszer láthassam meg azt a magas háztetőt! Elátkozom vele együtt a legcsalább szeretőt.

Oda megyünk, ahol legtöbbször a szüneted, a bánat Elsíratom örökre hát az én hűten babámat. Eltemettek mindent, mindent vele együtt örökre, El magamat a legkínzóbb, leghiresebb börtönbe

Ne mondhasa ez a világ, hogy a zsandár fogott el! Azt még ugyse hogy a régi bátorságom hagyott el! Hej! de azt se, hogy a bánat szívifájdalom vitt oda Inkább azt, hogy nincs örömöm a sok lopott bankóba.

Állj meg lovam szépen csendben! itt egy régi temető. Ebben pihen, hisz jól tudot — a leghívebb szerető. Megföntözöm könyveimmel azt a kopár sírdombot; Fagaszszon rajt mindég nyitó kék nefelejtis kis bokrot.

Bucsuzzunk el fakó lovam, itt a híres várkapu! Meg ne lássam a szemedben, hogy bánat ért m a nagy bú! Találsz te még én helyettem egy jobb gazdát, vezetőt, Arra kérlek, kerüsd majd fel azt a régi temetőt!

Hechinger Gézőné.

Az utolsó korona.

Írta: Bartunek János.

Az iskola igazgatója január közepén kiosztotta a diákok közt a szüldőktől érkezett zsebpénzt. Mindegyik kapott 6—8 koronát, csak egy kapott kettőt. Örömmel vette kezébe a két kerek pénzdarábot. Egyiket még azon nap kiadja; a másik lesz egész hónapon át a zsebpénze. S ez neki elég, még rak is félre egy, hogy a hónap végén mindig van neki pár fillérje. Az elmúlt hónapban azonban nem tudott félre tenni semmit. Közbeszelt a karácsonyi szünet. Nem mehelett haza édes anyját meglátogatni. Kifüldte neki egy kis csomagot, melyben egy kevés kalácson kívül egy melegebb kabát volt.

Most kapott 2 koronát. Zsebébe csuszította a pénzt kabátját, kalapját magára vette s ment a városba, mert a várostól mintegy másfél kilométernyire volt az iskola...

A hó esett, a szél szivított. A diáknak egy keskeny mellékutcán kellett keresztül haladnia, hogy a város föterére érjen. Bement a papirkereskedésbe. Bevásárolt mindent, amire szüksége volt. Toll, tinta, ceruza, rajzlap, festék... kitétt egy koronát. Kifizette, vette kalapját s indult hazafelé. Mikor

az előbbi keskeny mellékutcán haladt végig, egy vak koldust látott, ki botjával tapogatózva haladt a fal mellett. Hozzáment megfogta kezét s megszólította:

— Bácsi!... Merre lakik?...

A vak koldus remegő hangon kérdezte:

— Ki az?... Ki kérdi ezt tőlem?...

— Ne törődjön avval — válaszolá a diák — hanem mondja meg, hogy hol lakik én majd hazakísérem.

— A jóságos Isten áldja meg! Én bizony már nem messze lakom innen, de olyan lassan kell mennem, mert oly nagyon sikos a hó.

A vak koldus megmondta, hogy hol lakik s a diák hazavezette. A szegény lakásba érve jéghideg levegő csapta meg arcukat. A diák körülnézett s mikor sehoh sem látott fát vagy forgácsot mellyel elfűthetne, halk hangon kérdezte:

— Bácsi mivel fűt ma?

Az öreg vak koldus akadozva felelé:

Semmivel fiam... semmivel... Nem

fűtök én a szobámban... Nem telik nekem arra... Örülök ha itt-ot enni-inni. Hideg szobában fekszem le, hideg szobában kelek fel...

Elgondolkozott a diák e szavakra.

védemezzük. Ily küzdelemben pedig vesztetni nem csak győzni lehet.

A tisztelet mindenkivel szemben; az igazság mindenek felett; a közérdek mindenek előtt és a tapintatosság mindenütt és mindenben — ezek lesznek jelszavaink, melyeket zászlónkra írunk és melyeket fennen lobogtatunk.

Ezekről el nem térünk; ezektől el nem vállunk és erős a reményünk, hogy munkánk olvasóközönségünk jóindulatával fog találkozni.

Tudjuk kötelességünket és ismerjük a nehézségeket, melyekkel meg kell küzdenünk.

E küzdelemben bátran megyünk; céljainkért és jelszavaink mellétt bátran fvgunk harcolni és kitartani.

De hogy azokat meg is valósíthassuk — segítőtársul kérjük fel járásunk kedves közönségét.

A perdöntő probléma.

A mély gondolkozó, a bölcsész és minden ember egyaránt fölveti ez egyetlen főproblémát: honnan, hová? Az emberiség sorsa, rendeltetése, a destinée problémája gondolat, és érvvilágunkban, gondolati és szívéletünkben perdöntő probléma, melyre feleletet várunk, kérünk és követelünk. Cselekedetünk minden mozzanata, akaratunk minden indulása és elhatározásunk minden tettlegessége sürgeti e legfőbb probléma megoldását. Ez a kérdés nem hagy nyugton; folyton izgatja a lelket, mint a sebet a beléje törött vasdarab. Ha az élet élvezeteivel egy-egy rövid időre sikerült is

Hogyan? Hát e szegény vak koldus hideg fűtetlen szobában tengeti tél kellőközepén nyomorult életét. Miért nem gondoskodik róla a társadalom, hogy tisztességes megélhetést biztosítson neki, ki talán fiatalabb korában a társadalom számottevő tagja volt.

Egy gondolat villámolt át agyán. Neki van egy horonája, ha ő azon fát venne ez az öreg vak koldus három hétig is fűtött szobában hajthatná le agg fejét a kemény szalmapárnára...

Nem sokat gondolkozott. Kért az öreg-től egy darab zsineget s a legközelebbi fakereskedésbe ment. Vett egy koronáért fát, átkötötte a zsineggel s vállára emelve terhé, visszatért a vak koldus lakására.

— Bácsi hoztam fát van gyufája? kérdé mikor terhével megérkezett. Az öreg előkotorászott a mellénye zsebéből egy skatulya gyufát. A diák vette s befűtött. Mikor látta, hogy a kályha tüze eléggé életre kapott, vette kalapját s távozóban így szólt az öreghez:

— Isten vele bácsi! Most van tüze, fája csak vigyázzon magára. Isten vele!

— Isten vele fiam! A jószágos Isten áldása kísérje. Ő majd megfizeti amit értem tett. Az ntolsó szavakat a kis diák már-már nem hallotta, ő már az utcán járt akkor. A hó esett, a szél csak susogott. A kis diáknak susogta:

Látta az Isten látta mit tettél

megölnünk, — mikor az örömök órája eltűnt, illetőleg, midőn a nemzet nagy kincséért a természet koronáját, az öntudatos „én“-t, az egyéniséget kell meghoznunk áldozatul, újra előlép a homályból és világosságot követel.

De e világosságot sem a tudomány, sem a földön csuszó bölcsélet meg nem adja. Az ember problémája valóságos sfinx-talány, melynek kulcsa nem található egyebütt, mint Istennél. Isten nélkül talány a világegyetem, érthetlenség az emberiség történelme, örök litok, sőt hazugság az emberi szív s az egész emberi természet.

Bizonyos, hogy lényünk transcenden-ciára van berendezve. Kiírthatatlan ösztön elemi erejével jelentkezik minden értelmes és érző lényben egyéniségek és kulturfokok szerint, de kivétel nélkül — a világfölényes transcendencia, a Himmelssehnsucht, az örökkévalóság szomjuzása, nosztalgijája. Száműzöttekhez hasonlítunk, kik hasztalan kérünk, könyörgünk száműzetésünk bolygójától részegítő gyönyöröket, mámort, fedést. Az emberi gyarlóság, nyomorúság súlyos teherpróbáját nem bírják ki sem örömeink, sem fáradságaink, sem tudományunk, sem dicsőségeink... Változatlan és természetsszerű korlátok, árnyék és szigorúság kísérnek minket. És még ha legyűrűnk is az ellenfelet és diadalmasan kerülünk is ki az életharcból: a halál végzete mered felénk holbeini csontkoponyával. Ezen értelmi nyugtalanságot a szív lendületei kísérik. Kínos zavart s nyugtalanságot váltanak ki az életgyönyörök: aggályos és állandó harcra hívnak leg-tisztábbnak mondott gyönyöreink. Az andalgó lágyság vizei a keserűség tavaivá válnak... A tourment láza égeti szívünket, győtri lelkünket igazság és boldogság után: és csak a danaidiák hordóját töltögetjük. A vágy kiolthatatlansága és az erő tehetetlensége örökös jajszavunk... Mindenki látja az eget és a földet: vággyal, tüzzel, páthosszal telik el fölszívni az egészet és a Himmelssehnsuchttal kielégíteni. És van-e betöltés, kielégítés? A jajgatás sirása lelkünk kielégítetlen élet — s boldogságzomjából fakad. Egy-egy csöpp harmatcsepp az élet-erőből, egy-egy óázis a sivatagból. A szív, a lélek, a szellem mérhetetlen mindenség-vágyát, éhségét, szomját kiáltja: és beléje szívárogo az életharctból, a boldogságzaporából egy-egy csöpp...

— Szívünk végtelen örvény, melyet csak a személyes Isten tölt be, akitől ered, és akihez majdan visszatér.

Vadászsákmány.

„Bort ide korcsmáros“ — kiáltja a falu kovácsa — „hiszen szomjuhozunk!“ Különösen akkor van nagy virtus bennök, ha a kántor ur is köztük van. A tiz tagu társaság egy-kettőre hangos lett s megindult köztük a beszélgetés. A kántor ur mesélt valamit a vadászatról. Még nem is olyan régen, hogy vadászni járok s máris érdekes kalandon estem át. Ózbak lesben voltam. Egyszer csak közel hozzám egy bak rohan ki az erdőből s direktke nekem tartott. Uram segits kiáltám s már csak arra ébredtem fel, hogy bizony a földön fekszem. Hát nekem jött a szemtelen és felborított. Nagy nehezen feltápáskodtam s utánna löltem. Gondoltam, ha már agyon löni nem tudtalak, legalább utánad lövök. Nevetnek s utánna így szól a kovács mester: „Ez még semmi, hanem majd elmondom én, hogy mi az újság!“ Elkezdett beszélni a horvátos kiejtéssel. Mikor még fiatal voltam, tele ambícióval már reggel négy órakor keltem mindig fel. Egyszer feltettem magamba akár mi lesz ma nyullal fogok haza télni. Már hét óra volt, s feladtam a reményt s indultam haza. Egyszer csak „Uram bocsá...!“ Ugy harminc lépésre egy bokor mellé egy nyul kandikált elő. Puskát levenni löni egy volt. Alighogy meglöttem (állításom szerint) a bokor másik feléről láttam egyet. Alighogy ezzel végeztem már megint kellett töltenem, hogy az előbbi helyre megint löjjek. Örültem persz, a szívem csakugy nevetet, hogy ma gazdag zsákmánnyal fogok hazatérni. Mikor megint a másik kell löni, mert ott megint volt egy. Alig telt el egy perc már a másik részből megint nézett lelem egy. Kezdtem má remegni. A hajam ég felé állott s a nyul még mindig engem nézett. Összeszedtem végre a bátorságomat s oda mentem. „Uram bocsá...!“ Hiszen nem volt boszorkány, hanem egy eleven nyul s csak egy. Csapdában volt. Elmenekülni nem tudott, én pedig nem találtam el. Így aztán, ha jobbra löltem, balra ugrott s ott nézett felém s ha balra ugrott s ott lesett engemet. Mit volt tennem, agyonlöttem s a gazdag zsákmány helyett sirva baktattam haza az eggyel. Élvezeittel hallgattuk az esetet s mindenki mulatott rajta, (mint hiszen a kedves olvasóinak is) s még sokáig maradt együtt a vig társaság.

Kálmán Károly.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed, illetve a második félév kezdetén megújítjuk az előfizetési felhívást lapunkra, kérve egyuttal a hátralékok befizetését is. Lapunk előfizetési ára, tekintet nélkül a minden téren bekövetkezett áremelkedésre, ma is csekély 8 kor. egy évre. Hivatását pedig fokozott mértékben igyekszik kezdettől fogva betölteni, hogy legyen városunknak és vidékének hűséges krónikása, közügyeinek haladásának lelkes szószólója, előmozdítója. Ugy véljük, hogy ezzel rászolgál a további, az eddiginél nagyobb arányú szives pártolásra is, melyet ez alkalomból is tisztelettel kér:

a Kiadóhivatal.

A mai nappal lapunk második évfolyamába lépünk. És a második esztendő első példányában örömmel üdvözljük, a mi kedves olvasóközönségünket. Örömmel üdvözljük és igaz köszönetet mondunk az eddigi szíves pártfogásáért és jóindulatáért. De kérjük a kedves olvasóközönségünket, hogy jóindulatát ne vonja meg tőlünk, hanem viseltesse továbbra is szeretettel lapunk iránt, mely ön- és anyagi érdekek nélkül bátran és mindig csak a közönség érdekét szolgálja. Igaz köszönetet mondunk kedves munkatársainknak, kik a nehéz munkát önként osztották meg velünk. Érezzük velük szemben az igaz hálát, de kérjük továbbra is szíves munkásságukat. Köszönetet mondunk minden jóbarátnak és pártfogónak és egyúttal felkérjük a járás közönségét, mert már alaposan megismeri lapunkat, vegye azt még nagyobb gártfogásába.

Lapunk mai jubileumi számát 12 oldalra terveztük, de kibejött a háború és elvitte a kiadót is a háború színhelyére. De megtudjuk és érezzük, hogy ilyenkor semmi, csak a háború érdekli az embereket. A jubileumi számot máskorra hagyjuk, mikor béke lesz, mikor már egy győzedelmes háború fölött is örendezhetünk. Isten adja, hogy ez minél előbb bekövetkezzék.

Elnézést kérnénk, ha lapunkba esetleg több hiba is csuszott be, mert a nyomdadalajonos távolléte miatt a nyomda nem működhetik teljes precizitással.

HIREK.

— **A háború.** Magyarországon 4 nap óta háborút visel. Azok a támadások, azok a folytonos és örökös áskálódások, melyeket tapasztalunk kellett éveken át már a velünk szomszédos szerbek részéről a trónörökös meggyilkolásával annyira fokozták a Monarchia és Szerbia között a feszültséget, hogy azt már másképp, mint fegyverrel nem lehetett elintézni. Beszéljenek a fegyverek! Ez hangzott ajkáról-ajakra és talán soha sem kellett háború ország szerte olyan lelkesedést, mint a mostani magyar-osztrák-szerb háború. Csak nagy ritkán mennek oly lelkesen, oly örömmel háborúba a családok, mindent otthon hagyó katenák, mint más megy a magyar Szerbia ellen. Egy hét leforgása alatt megtörtént a hadüzenet és már két nap óta szól az ágyú Belgrád előtt. Nálunk csak részleges mozgósítás van. Ami vidékünk nem nagyon érezi még a háború hatását, mert az a hadtest, hova embereink zöme tartozik, a pozsonyi V. hadtest nincs mozgósítva. De a déli megyékből seregestül mentek a zászlók alá a 42 éven aluli katonaviselt emberek. Az ország, lázban van; a lelkesedés, a lelkesedés, a lelkes tüntetésről hoz hírt hozzánk a táviró minden-ünnen. A háború kitörésekor világháború bekövetkezését látta és jósolta mindenki, de most már tisztázódott a helyzet és szinte biztosra vehető, hogy Szerbiával, egyes-egyedül ő vele fognak leszámolni. Kísérje fegyvereinket győzelem Térj-nek vissza családjaihoz a bevonultak sértetlenül egészségben.

— **Szabadságon.** Dr. Kenessei Ferenc kir. közjegyző e hó 23-án szabadságra ment, melyet Villachban tölt.

— **Bevonultak** A háború kitörése katonasorba szállított városunkból is többeket. Bevonult Csencsics Rezső, Demartin Alajos, Götz Jakab és Bartunek Béla és még többen.

— **Vissza a szabadságról.** Sokan azok közül, kik szabadság idejüket városunktól távol töltötték a háború kitörésével járó vonatközlekedési zavarok beállta előtt felbuzsákosították szabadságukat és hazajöttek. Elmondhatjuk, hogy nemcsak sokan, hanem valamennyien, kiket lapunkba megneveztünk, mikor eltávoztak, ismét itthon vannak és elfoglalták helyüket és állásaikat.

— **Segédjegyző választás.** Örömmel vettünk tudomást arról, hogy városunk szülöttje, Szendy Kálmán, aki most végezte el a szombathelyi közigazgatási tanfolyamot, e hó 30-án egyszangulag megválasztották segédjegyzőnek, az utolsó időkben nevezetessé vált Nagyöflány községben. Kívánjuk neki, hogy minél hamarabb jegyzővé választásáról adhassunk hírt.

— **A németújvári ovoda vizsgálja.** A németújvári ovoda növendékei e hó 29-én délután vizsgát tartottak az iskola egyik termében, amely szorongásig megtelt az érdeklődő szülők és közönséggel. Néhány ügyesen előadott ének és szavalat után az ünneplés főpontjaként egy elég hosszú szindarabot adtak elő a kis ovodisták, amely valósággal elragadta a megjelenteket. Minden egyes szereplője a darabnak olyan talpraesetten és lormásan adta elő a mondanivalóját, és oly ügyesen mozogtak a gyermekek az erre a célra készült színpadon, hogy dicséretre válnak akármelyik vándor truppnak is. Méltán megillet az elismerés Schwarz Ilonka ovónőt, aki fáradságot nem ismerve tanította be a darabot és sajátkezűleg készítette el az összes kosztümöket. A darabban szerepeltek: Mocer Gyöngyike, Liban Blanka és Stefike, Holló Erzsike és Nusika, Dömötör Bözsike, Strini Annuska, Sinkovics Bözsike és Nagy Micike. A vizsga után finom sötéményt és hűsítő italokat kaptak az aprók, aminek láthatólag nagyon örültek, s jóízűen fogyasztották is el.

— **Iskolaépítés.** Megkezdődött a németújvári róm kath elemi iskola építése. Ugyanis a régi épület bontását megkezdték a múlt héten, és persze lassan halad a munka, mert több munkást behívtau katonákhoz és így itt is aratható a háború kitörésének hatása.

— **Falragaszok.** Kiűtött a háború. Ezt hirdetik a városzerte kifüggesztett falragaszok, melyek közül az egyik Ő Felsége szójátat tartalmazza a magyar néphez; a másik pedig a magyar kormány kiáltványát.

— **Hadi menetrend.** A háború kitörésével a vonatok új menetrenddel közlekednek. Különösen a délre, a szerb határa vezető vonalakon előfordul, hogy egész nap szünetel a személyforgalom. A hadi menetrend kifüggesztve látható a városházon és bárki felvilágosítást kaphat ott. De megüthető a menetrend az állomáson is. A budapest—grázi vonalon a vonatok még lehetősérenesen közlekednek; a németújvár—körmendi vonat pedig változatlan menetrenddel közlekedik.

— **Elmarad a zeneestély.** A „Németújvári Zenekedvelők” által mára e hó 2-ikára tervezett zeneestélyt a háború kitörése miatt elmarad.

— **Állatdíjazás Németújváron.** A Vas megyei gazdasági egyesület e hó 27-én kllatdíjazást rendezett Németújváron. A bizottság tagjai voltak az egylet részéről Rössler Károly és Balhäuser Ottó, azonkívül Dömötör Lajos, Sövegjártó Kristóf, Olszovsky Tivadar, Szűts János, Schalk Samu, Holló Emil, Török Károly, Haám Gyula és Stranzl Kelemen. Díjakat kaptak teheneikért: Preé István (Pinkatófalu) 60 kor. Gondócs Lajos (Strém) 50 kor. Dragosics Anzelm (Söskút-falu) 40 kor. Keppel Alajos (Borosgyödör) 30 kor. Fandl József (Várszenimiklós) 20 kor. Trinkl János (Szentkut) 20 kor. Trinkl József (Orbánfalu) 20 kor. Úszókért: Gondócs Lajos (Strém) 60 kor. Nagy József (PINKAMINDSZENT) 50 kor. Raber József (Kukmér) 40 kor. Frühwirt Lipót (Felsőmedves) 30 kor. Ganster Ferenc (Felsőmedves) 20 kor. Deutsch János (Alsómedves) 20 kor. Ganster János (Felsőmedves) 20 kor. Trinkl József (Orbánfalu) 20 kor. Rössler Károly egyleti igazgató titkár a díjazás befejeztével örömmel állapította meg azon körülményt, hogy a járásban az állattenyésztés a legutólsó állatdíjazás óta szemmel láthatóan, s örvendően javult elismerését fejezte ki az állattenyésztők előtt, majd miután Dömötör Lajos főszolgabíró néhány lelkes szóval buzdította a megjelent lakókat a további tenyésztésre, az egyleti titkár kiosztotta az összesen 500 koronát kitevő díjakat.

— **Mulatság.** A Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíj Egyeslet körmendi fiókja folyó évi augusztus 2-án, ma vasárnap a Korona szálló kerthelyiségében, kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben, a fiók külön alapja javára, világpóstával egybekötött táncvigalmat rendez. Belépődíj: Személyjegy 1 korona, Családjegy 2-40 korona.

— **Zivatartok.** Mindennap esik az eső és mindennap félelmetes zivatart hoz. Javában folyik az aratás és cséplési munka és ilyenkor a sok eső rengeteg kárt okoz. Nemcsak késlelteti a munkát, de meg is rongálja a sok víz.

— **Esküvőre,** eljegyzésre és bálakra meghívókat jutányos áron csinos kivitelben készít Bartunek Béla könyvnyomdája Németújvár.

— **Kőfaragászati és szobrászati munkák** beszerzése előtt tekintse meg Kiss Károly körmendi szobrász- és kőfaragó telepét.

— **Torta-papírok,** szekrény-papírok, különféle virág- és kreppe-papírok beszerzhetők Bartunek Béla papírüzletében Németújvár.

Különböző nagyságu

faladákat

(Kistniket)

saját áron alul elad
a kiadóhivatal.

CSARNOK.

Az én nevem!

(Monológ.)

— Írta: **Echrich A. Alajos O. M.** —

(Belépéskor:) Ez már borzasztó! Az ember élete csak méreggel van tele, csodák-csodája, úgy meg nem pukkan bele! — Lássák, — (a közönséghez) — épen most a rendőrségről, akarom mondani a kapitányságról. Avagy pardon! Első sorban kötelességemnek tartom, hogy bemutatkozzam! Báró Bertalan a tisztességes nevem: magánzó vagyok, azaz csak volnék, illetve lennék magánzó. Igen, csak volnék magánzó, de mégsem vagyok az, habár lehetnék, mert nem kis vagyonot örökölttem atyámtól. Ismétlem, csak volnék magánzó, de ez a gézengúz világ nem hagy magánzószkodni, mert nemcsak, hogy háborgat, hanem folyton még az életemet is kerekíti és rövidíti, s így mégis csak foglalkozást ad.

Az én nevem, amint már bemutatkoztam: Báró Bertalan. Előre bocsájtom, hogy mindenkor és mindenütt így szoktam bemutatkozni: Az én nevem Báró Bertalan magánzó vagyok. De épen ez az oka annak, hogy félreéltenek engem nevemet illetőleg, vagy pedig nagyot hallanak, mert mit csinál ez a világ? Semmikép sem akarja megérteni, akarom mondani, megjegyezni az én szépséges nevemet. Már sirba visz engemet ez a heccelés, igazán mondom, fele sem tréfa.

Őnöknek, mivel látom a bizalom és szánalom jeleit, mindent elmondok. Elmesélem életem sorvasztó okait. Feltárom szívem rejtekeit és barázdáit amelyeken mind keresztült kellett esnem.

Hogy is van? Hol is kezdjem?

...Nó, hát ott kezdem el a hatodik gimnáziumnál. Előbb is kezdhettém, de csak azt jegyzem meg röviden, hogy sokat szenvedtem a gimnázium falai közt, ... sokat, ... igen sokat Jaj!! Mennyit kellett lenyelnem a keserűségből?!? S miért? A nevem miatt. Pedig milyen zengzetes ősrégi magyar nevem van: Báró Bertalan. Páratlan, remek hangzású egy név. Ugyebár őnöknek jól hangzik? Ha így szólítottak volna mindig, akkor megjárta volna, s ennél fogva most már már boldog lehetnék, meglehet, hogy valami mágnás, nem pedig magánzó.

De nem így volt ez! Nem így szólították. Kiforgatták-beforgatták az én nevemet, pedig hányszor vettem a szemükre: az én nevem Báró Bertalan. De mit csináltak belőle? Nem mást, mint Barom Bercit. Ez szörnyűség egy név! Ez elnevezéstől kezdődik az én szörnyűség történetem. Pedig, de evett a mérég, ha e nevet halottam.

De minél jobban haragudtam, annál jobban és többször hallhattam ősi magyar nevem kiforgatását, Ution-utfélen kellett ebben gyönyörködnöm. De volt is ezért harc, háborus pófozkodás és véres közápor.

Nó, de ez semmi! Ez gyakran megtörténik a diákok közt. Ilyen apró-csöprű harci-riádók nem jártak veszedelemmel.

De nem tartott a diák-háboru soká, mert végre is: sok kicsi, sokra megy, s így belőle balesett lett, mely végzetes lett

az én diákéletemre nézve.

Tehát azok a haszontalan diákok voltak ezen elkésztő név feltalálói. Inkább találták volna fel másodsor a puskaport, mint e nevet.

Igen, ezek az éhenkórász alakok voltak a feltalálók. Azok a tintanyaló diákok untatták meg velem legelőször az életet.

Nemcsak, hogy kikürtölték mindenfelé a gaznációk a: Barom Berci nevet, hanem még könyeimre és füzeteimre is ráírták az átkozott csufnevet.

Ennek következtében mi történt? Majd mindjárt elmondom. (Köhint egyet.) A hatodik osztály elején egy új latintanárr érkezett.

Egyébként a nyurga és nyápic alak szigorunak látszott, de csak az első megjelenésre, de mielőtt száját felnyitotta, azonnal egy aranyos vicces embert ismertünk fel benne. Oly annyira megszerettük az első órán, hogy rajongtunk érte.

Ez a rajongás fokozódott a második órá, midőn láttuk, hogy ennek notesz sem kell, így ennél nincs is felelés!?! De rosszul számítottunk, mert lett felelés, de csak úgy ismerkedésképpen.

Ugyanis az új tanár a teremben fel és alá sétálgatva szólílgatta fel az ifjakat, mégpedig a jegyzetet kérve, hogy onnét leolvassa a ficsarak nevét. Hozzám is megérkezett. Vette a jegyzetemet, s böngészni kezdett ennek címlapján, de nem igen tudott szóhoz jutni. Már majdnem segittem neki a nevem leolvadásában, de mégis csak megelőzött, s nyögőcsicsélve kipréselte: Na feleljen Barom Berci.

Több se kellett nekem. Hát már a tanárok is csufolkodnak?!? E név hallatára rögtön előntött az epe, s így felhevülésemben azt sem tudtam, hogy mit csináljak, aminek következtében úgy nyakonteremttem tanáromat, hogy a fal is kénytelen volt hozzájárulni megerősítés végett a nyakonleveshez.

De, hogy gyorsan végrehajtottam e műtétet, oly hirtelen tüntem is el a tanárom szeme elől, s így, még abban a pillanatban az intézetben kívül voltam.

Csak az utcán vettem észre, hogy mit csináltam. Itt jöttem csak gamgához. Ez borzasztó büntény egy diaktól. Egy tanárral mégis csak másképp kellett volna bánnom. Ily hálátlan vagyok ez anyagi jószág ember iránt. Oh, mit vétettem?!? Ah! késő már az elmélkedés. Mit nekem, „késő bánat, eb gondolat“! csak előre, haza felé.

Mentem is, s szerencsésen hazáérkeztem. De a pofon nem maradt szárazon. A tanári konferencia elé került, s másnap a pedellus által az okmányokat kezembe nyomták és tudtomra adták, hogy az intézetből kizáratam. Sebaj, vigasztaltam a könnyező urat, s kegyeibe ajánlottam a tanári kart, legyen védelmezőjük a véres diák pofozkodásokban.

Együttal sajnálatomat fejezem ki a konferenciának e dolgot illetőleg, mert, hogy zárhatott ki engem az intézetből, midőn én nem is voltam abban, hisz én még tegnap kiléptem abból. Könnyű az olyanra ráhuzni a paragrafust, aki már nincs a körműk között.

Nó, nem baj. Hisz ez semmi, ha fonatolóra veszem a dolgot. Hisz az imént értesültem, egy megszánt régi kollégámtól, hogy a tanár nem oka a dolognak, mert ő a Barom Berci nevet találta a füzetben.

Tehát sem ő, sem én nem vagyok oka ennek az epizódnak

Ennek okozói azok a csapodár diákok, mert tetszik tudni, ezek az én fenséges hangzású ősi nevemet kitörölték, s helyébe a Barom Bercit firkálták. De meg is lakott ez a tettes. Hasonló sors érte. Tehát vigasztalódjunk.

Igen, vigasztalódjunk.

Ne sirj pajtás, ne könnyezz, a kettőnknek sorsa ez!

Sebaj! Isten veled diákélet. Már nem vagyok rabod. Szervusz független szabad élet. Üdvözöllek szabadlég, benned már nincs szenvedés.

Igy gondolatok közt kerestem városkánkban egy kis díjnoki díjtalan állást. Nó, majd csak díjasak leszünk valamikor, hisz megszoktam a díjtalan diákságot is.

Megelégedtem ezzel is. Függyűrészve, dudorászva pecseg tettem a tollamat, s kezeltam a tintanyaló eszközöket.

A sok munka és nyomorgó élet mellett is mégis csak boldog voltam, mert nem háborgatót senki sem.

Azonban a boldogság nem tartott soká. Ugyanis az adóhivatalba új díjtalan díjnok érkezett, akiben én a régi ellenfeletem, a szintén kicsapott volt kollégámat ismertem fel. E redves találkozásról meglepedve, s az átkozott diákélet keserveitől áthatva, alig tudtam szóhoz jutni. De végre is e meglepetésen szerencsésen átsuszva, tovább folytattam irodai kötelességemet, annál is inkább, mert ez új tag, illetve díjnok megérkeztevel én egy fokkal feljebb avanszeróztam, s egyúttal ezen új tag, vezetésével is megbízattam. E megbízatásnak lelkiismeretesen meg is feleltem, s alkalomat kitartó munkára serkentettem. Ennek azonban nem igen tetszett az utmutatás és figyelmeztetés, s fejességében mindenütt ellenszegülni igyekezett. De mivel én sem akartam engedni, s így nem egyszer kellett neki odavágnom, hogy: ennek a törvény értelmében így kell lennie!

Egyszer azonban kollégám felugorva székéről szörnyen kikel, s dühében ez elfelejtett szavakat hangortatta:

Ugyan mit értesz te ehhez Barom Berci!?!?

E szavakat hallva, — nekem több se kellett. Hirtelen mérgemben a kezemhez kerülő tintatartót úgy vágtam a fejéhez, hogy rögtön előntötte őt a tintával elegyített vér. Ennek a kis harcnak más vége nem lett, minthogy mind a ketten felfüggesztettünk a díjtalan díjnokságtól, s hozzájárult ehhez, hogy nekem díjtalan fizetésemből az orvos díjt kellett megfizetnem, nó meg ráadásul három hónapi kóterben töltendő nyári pihenőt kaptam.

Szerencsésen e nyaralást is elvégeztem. A sors keze eyután a fináncokhoz vezényelt. Volt egy kis protekcióm e gyöngy életre.

Valahogy meg kell élnem, s ami a fő itt már nem díjlanul fizetnek, s így atyám keberét többé nem eszem. Így zöldszínorú uniformisos alak lettem, mégpedig egyszerű szemlész, kinek a csillagjai még az égen vannak.

Passzolt a ruha! Jó éreztem magamat benne.

(Folyt. köv.)

LEVÉLPAPIROK,

Írószerek, irodapapírok, pecsétviasz, bélyegzők, másolókönyvek, iratrendező, elegáns és célszerű tintatartók, iratmappák kaphatók

Bartunek Béla papírüzletében
Németújvár.

JANISCH JÓZSEF

mészáros és hentes

NÉMETÚJVÁR (A FÖTÉREN.)

Mindennemű husneműek, kalbászok
Naponta frissen vágott marha- és
sertés-hus. — Sonka, szálonna stb.

**A GRÁCI RÉSZVÉNN-SÖRFÖZDE
NÉMETÚJVÁRI FŐRAKTÁROSA.**

ÉPÜLET ÉS TŰZIFAKERESKEDŐ.

Pontos kiszolgálás!

KRANZ JÁNOS

VÁLLALKOZIK MINDENMŰ
E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁK
JUTÁNYOS ELKÉSZÍTÉSÉRE.

KÖNYVKÖTŐ

Iskolatáskák

Csinos kivitelben kaphatók:
Bartunek Béla papírüzletében,
Németújvár.

— Lakást akar kiadni, vagy bére
venni, hirdessen lapunkban. Egy hirdetés
80 fillér. Hirdetése biztos sikerre vezet.

K ö z g a z d a s á g.

GABONA-ÁRAK.

Németújvár, 1914. évi július hó 17.

Lutzer Mózes Fia cég jelentése.

Az árak 100 kilogrammonként értendők

Buza	— — — —	24 50	— 24 50
Rozs	— — — —	19 —	— 19 —
Árpa	— — — —	19 —	— 19 —
Zab	— — — —	16 —	— 16 —
Tengeri (1913)	— — — —	19 —	— 19 —

BARTUNEK BÉLA PAPIRKERESKEDÉSE

Irodapapír, tinta, toll, pecsét,
viasz, itató, tollszár, írón-
törőgummi, gépiró papír, dísz-
levélpapír, szekrénypapír, má-
soló papír, tintatartó, levél-
mérleg, tollállvány, tolltisztító,
krepepapír, üzletkönyv, jegy-
zőkönyv, képeslapalbum, em-
lékalbum, iratrendező, papír-
szalvéta, szivacs, iskolatáska,
írónhegyező, írónvédő, pecsét-
párnafesték, ruggyantáblégye-
zők, Penkala itató (Tapper),
írón különlegességek, ragasztó
gummi, keltibélyegző, kréták,
papírtáblák, vonalzők, torta-
papírok, kész számlák, nyug-
ták, adás-vevési szerződések,
adólevelek, Schuldschein, is-
kolai nyomtatványok, vizsga-
lapok, szentképek, kottapapi-
rok, vonalzott papírok, levél-
borítékok minden nagyságban,
képeslapok, levonóképek stb.

NÉMETÚJVÁROTT

A MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉN-
BÁNYA R. T. VASMEGYEI FATER-
MELÉSE NÉMETÚJVÁROTT.

A nálunk vásárolt

tűzifa felapritását

motofűrészsel elvállaljuk.

És pedig:

Felfűrészelést ürméteren-
ként . . . 1 kor. 20 f.-ért.

Felfűrészelést és hasítást
ürméterenként 1 K 50 f.-ért.

A házhoz-szállításhoz szekrényes ko-
csinkat kölcsönözzük. — Nagyobb
mennyiségek felapritását háznál is
elvállaljuk. 1—8

Eladó könyvtár.

Kizárólag jogi- és törvény-
könyvekből álló teljesen jó-
karban lévő könyvtár jutányos
áron eladó.

Cím e lap kiadóhivatalában.

**Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.**

JANISCH FERENC

OKL. KŐMŰVESMESTER
SZENTELEK, 505. SZÁM.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű
közönséget, hogy Szenteleken mint
okl. kőművesmester telepedtem és ott

kőműves-ipart

folytatok. Elvállalok mindennemű ter-
vek, költségvetések, mély- és magas
épületek tervezését és építését. Beton-
munkákat, műkö csatornacsövezést. —
Kutak készítését, aszfaltozást, lépcső-
készítést stb.

Sok évi fővárosokban szerzett ta-
pasztalataimnál fogva abban a kellemes
helyzetben vagyok, hogy minden ezen
szakmába vágó munkák gyors és pon-
tos kiviteléről kezeskedem.

A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kérve kiváló tisztelettel

Janisch Ferencz

Végeladás!

Házlebontás végett raktára-
mon lévő összes árukat
mélyen a beszerzési áron
alul azonnal kiárusítom.

Ne mulassza el senki ezen
kitűnő alkalmat. Tisztelettel
özv. Schleder Istvánné.

Kiss Károly

kőfaragó és szobrász
Körmeud, Rátóczy-utca 23.

Készít és nagy választékban
raktáron tart mindenféle

Síremlékeket

szobrászati műveket a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb
és legmodernebb kivitelig!

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Hirdetések felvételnek!!

OLCSÓ

FINOM

LEVÉLPAPÍR

csinos dobozban 1.50 K-tól 20
koronáig. Borítékban 10—10 drb.
20 fillértől 1 koronáig minden
színből és nagyságban kapható

BARTUNEK BÉLA

PAPIRKESKEDÉSÉBEN

NÉMETÚJVÁR T.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnvizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de
sokszor utánzott Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor
sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnvizet, kölniviz-poudert és kölniviz-
szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a
világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII. ker., Szigetvári-utca 16.
Egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

BARTUNEK BÉLA KÖNYVNYOMDÁJA

Németújvár, gróf Draskovich-féle ház.

Mindennemű nyomtatványok izlésesen, gyorsan és jutányosan
készülnek. Névjegyek, eljegyzési kártyák, báli és esküvői meg-
hívók, gyászjelentések azonnal elkészíttetnek. Kereskedelmi és
hivatalos nyomtatványok, falragaszok, levélpapírok, levelezőlapok,
borítékok, étlapok stb. pontos kivitelben és jutányos áron.

A „Németújvár és Vidéke“ kiadóhivatala.

A lap részére előfizetések ide küldendők. Hirdetéseket a leg-
előnyösebb díjszabás szerint elfogad. Állandó hirdetőknél nagy
engedményt ad. Kérjen mutatványszámot!